

Галина Василівна Кузьменко,
кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник
Інституту обдарованої дитини НАПН України,
м. Київ, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0613-3934>

Іван Вікторович Братусь,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент Київського університету
імені Бориса Грінченка,
м. Київ, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8747-2611>

УДК 37.091.212.3: 004.774.60JS]:316.6

DOI [https://doi.org/10.32405/2309-3935-2021-2\(81\)-35-41](https://doi.org/10.32405/2309-3935-2021-2(81)-35-41)

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ У ПРАКТИКУ РАБОТИ З ОБДАРОВАНОЮ УЧНІВСЬКОЮ МОЛОДДЮ ЕЛЕКТРОННОГО НАУКОВОГО ЖУРНАЛУ НА ПЛАТФОРМІ OPEN JOURNAL SYSTEMS

Анотація.

У статті розглянуто можливості впровадження в практику роботи з обдарованими, здібними до науки учнями, у рамках спеціалізованої освіти наукового спрямування, діяльність з розгортання видавництва та функціонування учнівського електронного наукового журналу відкритого доступу на платформі Open Journal System. Зазначається, що використання електронної відкритої журнальної системи Open Journal System в освіті відкриває нові можливості для консолідації ресурсів обдарованої учнівської молоді, координації науково-дослідницької діяльності, створює умови для інтелектуального, духовного і науково-творчого розвитку, тим самим сприяє нарощуванню наукового потенціалу країни.

Поряд з цим вказується на наявність негативних процесів, що безпосередньо чи опосередковано впливають на свідомість молодого покоління, яке сьогодні фактично «живе» у віртуальному світі. Зазначено, що ці потенційно небезпечні тенденції пов'язані з відкритістю інформаційного простору, інтенсивністю та глобальним характером інформатизації суспільства, відсутністю збалансованого адміністрування відкритого інформаційного середовища, а брак життєвого та наукового досвіду учнів не завжди дає змогу вирізнити недоброчесні вияви деяких видань, що виступають носіями негативних тенденцій. Усе це ускладнює роботу із залучення обдарованої учнівської молоді до створення учнівського електронного наукового журналу відкритого доступу на платформі Open Journal System і потребує з боку сучасної наукової спільноти координації спільних зусиль у відповідному напрямку. Відповідно, у статті запропоновано педагогічні умови успішного впровадження в практику роботи з обдарованою учнівською молоддю діяльність з розгортання видавництва та функціонування учнівського електронного наукового журналу відкритого доступу на платформі Open Journal System.

Ключові слова: Open Journal Systems; інтелектуально обдарована учнівська молодь; електронний науковий журнал; інформаційні технології; відкрите інформаційне середовище; спеціалізована освіта наукового спрямування.

Цілком природно, що кожному новому етапу еволюції інформатизації суспільства притаманні переважно позитивні риси. До таких переваг можна зарахувати: просування інформаційних технологій у всі сфери життєдіяльності суспіль-

ства, зокрема в освітнє середовище; доступність інформації, значне підвищення швидкості її отримання, обробки та поширення; зменшення контролю влади над пресою; можливість вільного розміщення та висловлення власного ставлення

до інформації як об'єкта суспільних відносин тощо. Нинішній стан розвитку інформаційних технологій надає можливість забезпечити простір для проведення відкритих, інформативних і всеосяжних обговорень дослідницьких і технологічних рішень, які матимуть вплив на життя громадян, допомагає залучити молодь до процесу проведення відповідальних досліджень та розроблення інновацій у науковій сфері, упровадження підприємницьких ініціатив, прийняття спільних відповідальних рішень [1, с. 5].

Усе це, з одного боку, є показником науково-технічного та культурного прогресу, завдяки чому здійснюється поширення цінностей інформаційного суспільства у світовому масштабі, однак з іншого – поряд зі значною кількістю переваг, інформаційна свобода та повна відсутність контролю над бурхливим інформаційним потоком нерідко обертаються своєю зворотною стороною. Чим далі простежуються й мають розвиток негативні процеси, деякі з яких виявляються вже на ранніх етапах, а інші – стають очевидними лише з часом: масове поширення недостовірної інформації, маніпуляції громадською думкою, інформаційні війни та інформаційний екстремізм, патостримінг, поширення випадків недотримання наукової етики, зокрема крадіжки та копіювання чужих ідей тощо. В умовах цифрової доби у сфері надання інформації та панування Інтернету в галузі комунікацій питання відкритості, доступності та безпечності інформації загострюється, оскільки безпосередньо чи опосередковано впливає на свідомість молодого покоління, яке сьогодні фактично «живе» у віртуальному світі, особливо, якщо йдеться про розгортання в рамках спеціалізованої освіти наукового спрямування учнівського електронного наукового журналу за допомогою електронної відкритої журнальної системи Open Journal Systems (OJS) на базі Національного центру «Мала академія наук України».

Отже, проблема наукового обґрунтування педагогічних умов успішного впровадження в практику роботи з інтелектуально обдарованими учнями, у рамках спеціалізованої освіти наукового спрямування, учнівського електронного наукового журналу відкритого доступу на платформі OJS є актуальною в українському науковому дискурсі.

Аналіз вітчизняного та світового досвіду з питань виявлення проблем, що пов'язані з інтенсивністю й глобальним характером інформатизації суспільства, відкритим інформаційним простором і використанням програмної платформи OJS для розгортання видавництва та управління науковими журналами відкритого доступу дав змогу виокремити різні аспекти проведення досліджень у цій сфері. Наукові розвідки приділяють значну увагу широкому колу питань, що стосуються: складності адаптації людини до темпів трансформації комунікативного простору та способів ко-

мунікації, постійних змін соціальних і техногенних умов, які призводять до: ускладнення ситуації вибору в силу зростаючого числа альтернатив при усвідомленні змісту соціальних процесів, зокрема і наукових доробок [2]; окреслення перешкод конкурентному розвитку вільного ринку наукових інновацій [3]; загострення протиріч між інформаційною свободою та інформаційним насильством, визначення критеріїв, що дають змогу провести чітку межу між допустимим і недопустимим у сфері інформаційної взаємодії та розмежувати науку та псевдонауку [4] тощо.

Досліджуючи ініціативи нового цифрового простору, американські вчені [5] вказують, що в успіху впровадження цифрових технологій важливу роль відіграє системний підхід. Причому автори наголошують на важливості «процесу проектування в освіті». Фактично, в умовах нового етапу еволюції інформатизації суспільства, йдеться про «дизайн освіти», що базується на прогресивних принципах з урахуванням потенційно небезпечних тенденцій.

Простеження негативних тенденцій, що виникають у зв'язку з масовим впровадженням електронних форм взаємодії в освітньому середовищі та надмірним захопленням віртуальним інноваційним простором здійснено в публікації групи іспанських дослідників [6]. Розглядаючи побічні ефекти відкритого інформаційного середовища, зокрема накопичення веб-залежності школярів, важливу увагу автори приділяють необхідності збалансованого адміністрування відкритого інформаційного простору. Водночас наголошується на незворотній природі інновацій, оскільки вони становлять основу сучасного суспільства.

Зрозуміло, що виникнення цих проблем цілком зумовлене розвитком інформаційних технологій, відкритістю інформаційного простору, але деякі намагаються виправдати негативні процеси свободою слова. Однак, коли йдеться про розгортання учнівського електронного наукового журналу на платформі OJS, то необхідно спрогнозувати «гострі кути» вже на етапі його проектування, з метою уникнення проблемних питань і забезпечення ефективної та безпечної праці учнівського колективу в його подальшій науково-творчій діяльності.

Аналіз публікацій, що присвячені дослідженню можливостей розгортання електронного журналу на платформі OJS, дав змогу виявити широке коло наукових інтересів і розвідок українських і зарубіжних авторів, зокрема: проведення компаративного аналізу наявних платформ електронних видань наукових журналів і доведення аргументів на користь вибору системи відкритих журналів OJS для наукових видань з освітніх досліджень [7]; розкриття принципів роботи з електронними науковими виданнями [8] та перспектив використання програмної платформи OJS у бібліотеках ЗВО [9; 10; 11]; висвітлення процеду-

ри впровадження та змісту діяльності на кожному з етапів розробки електронного наукового видання, редакційно-видавничий процес якого було налагоджено за допомогою OJS [12]; виявлення основних недоробок системи відкритих журналів OJS та визначення пропозицій щодо конкретних шляхів вирішення проблем, пов'язаних з її локалізацією [13]; визначення засобів підвищення внутрішньої мотивації інтелектуально обдарованої учнівської молоді до наукових досліджень шляхом залучення до розробки та процесу видавництва учнівського електронного журналу на платформі OJS.

Підкреслюється, що в українських реаліях запровадження спеціалізованої освіти наукового спрямування залучення інтелектуально обдарованої учнівської молоді до роботи над створенням наукового електронного журналу на платформі OJS та безпосередньо видавничим процесом є одним із засобів підвищення їхньої внутрішньої мотивації до свідомого опанування елементами наукової грамотності, розвитку культури наукового мислення, самоорганізації, а в майбутньому – побудови кар'єри в науковій сфері.

Серед останніх досліджень у галузі «відкритої педагогіки», зокрема в ролі нового способу педагогічної взаємодії зі студентами в онлайнсередовищі на основі платформи OJS привертає увагу публікація, у якій дослідниця К. Шаттлворт підкреслює значущість залучення студентів усіх рівнів освіти до створення інтернет-журналу з відкритим доступом [14]. Демонструючи різні підходи, що застосовували викладачі університету Саймона Фрейзера (SFU) під час створення інтернет-журналів зі своїм класом, авторка зазначає, що цей досвід дає студентам змогу не лише публікувати свої завершені наукові роботи в кінці курсу, а й розвинути навички експертного досвіду, редагування та рецензування робіт інших авторів. Однак, у вітчизняній науковій пресі ще й досі не представлено цілісного дослідження, у якому, на підставі аналізу та передбачень негативних процесів, що можуть стати очевидними лише з часом, було б розкрито особливості залучення талановитої, здібної до наукової діяльності учнівської молоді до розгортання на платформі OJS електронного наукового журналу відкритого доступу, а також визначено педагогічні умови успішної роботи над його функціонуванням в рамках спеціалізованої освіти наукового спрямування.

Мета статті полягає у визначенні педагогічних умов підвищення ефективності впровадження в практику роботи з інтелектуально обдарованими учнями, у рамках спеціалізованої освіти наукового спрямування, електронного наукового журналу за допомогою електронної відкритої журнальної системи OJS.

Завдання, яке ставлять перед собою автори статті полягає в тому, щоб крізь призму Концепції

«суспільства знань» окреслити переваги та визначити небезпечні сторони інформаційної свободи, яка є безальтернативною вимогою сьогодення та має безпосередній вплив на формування цілісної й міцної громадянської позиції молодого людини.

Інформаційна безпека розглядалася науковцями як здебільшого теоретичний аспект національної безпеки (до буремних подій в Україні останніх років). Нині вона набула конкретного змісту.

Залежність сучасного життя й, зокрема процесів, що відбуваються в усіх ланках освіти від цифрових технологій знайшли своє підтвердження не лише з подіями політичного характеру, а й з глобальним викликом сьогодення під назвою «Covid-19». Саме цифрові технології надали змогу учням/студентам продовжувати навчання дистанційно в умовах карантину. Водночас, варто розуміти, що поняття «інформаційні технології» та «інформаційне суспільство» є лише перехідними формами до «суспільства знань», яке продовжує своє формування та смислове наповнення в сучасних умовах розвитку соціальної життєдіяльності.

Концепцію «суспільства знань» було запропоновано ЮНЕСКО у своїй Всесвітній доповіді «Toward knowledge societies» (2005), де зазначено, що знання перетворилося на предмет колосальних економічних, політичних і культурних інтересів настільки, що може стати в нагоді для визначення якісного стану суспільства, контури якого лише починають перед нами вимальовуватися [15, с. 7]. Поняття «суспільство знань» у цьому контексті значно ширше й ефективніше сприяє розширенню прав і можливостей, аніж поняття «технології» та «доступ до зв'язку», що доволі часто перебуває в центрі дискусії з питань «інформаційного суспільства», яке нині вважають функціональним блоком суспільства знань – суспільства, джерелом розвитку якого є власне різноманіття й власні здібності особистості. Створення суспільства знань відкриває шлях до гуманізації масштабного процесу глобалізації світу.

Вільне існування в безмежному «цифровому океані» інтелектуально обдарованих учнів, потенційних майбутніх учених, з одного боку, є безальтернативною вимогою сьогодення, а з іншого – потребує впровадження нових форм організації діяльності та методів роботи освітньої системи, а також гнучкого адаптування традиційних форматів наукових видань до нових викликів часу, швидкого їх переходу в електронний формат, оскільки не лише якість і зміст наукових видань, а також їх відповідність часу значною мірою сприяють формуванню наукової культури молодих вчених.

Діяльність талановитих старшокласників у співпраці з педагогічним колективом Національного центру «Мала академія наук України» – системи позашкільної освіти дослідно-експериментального напрямку над створенням

учнівського наукового електронного журналу на платформі OJS – надає можливості для самовираження, інтелектуального, духовного, творчого розвитку здібних до науки учнів, мотивує їх до самовдосконалення, розширює пізнавальні інтереси, а також сприяє формуванню ключових компетентностей і дослідницьких умінь, професійному самовизначенню тощо.

Платформу OJS було розроблено для управління та публікації журналів з відкритим вихідним кодом. Вона має широкий комплекс функціональних можливостей і володіє значним інструментарієм управління редакційно-видавничим процесом. Доступність системи OJS і наявність хорошої документації дає змогу втілити ідею створення учнівського електронного наукового журналу відкритого доступу з метою забезпечення процесу науково-інформаційного обміну результатами наукових досліджень учнів Національного центру «Мала академія наук України» з талановитою, здібною до науки учнівською молоддю різних країн. Розроблене за допомогою веб-орієнтованої видавничої системи OJS електронне видання, де старшокласники будуть залучені до безпосередньої участі на всіх етапах його проєктування та функціонування (створення контенту, художнього веб-дизайну, забезпечення технічної підтримки тощо) і матимуть можливість публікації своїх досліджень із різних галузей науки – відкриває сучасний шлях для наукової самореалізації учнівської молоді в рамках спеціалізованої освіти наукового спрямування, допомагає привнести нові технології в освітньо-виховний процес неформальних освітніх закладів.

У ХХ ст. публікація учня, студента чи аспіранта в науковому журналі мала значну вагу для особистісного росту, слугувала вагомим доказом рішучості рухатися науковою стежкою. З часом доступ до наукових журналів став більш лояльним, а ринок заповнили комерційні пропозиції та видання. Однак саме система відкритих журналів OJS надає можливість здебільшого безкоштовно, чи за доступні кошти здійснити публікацію, розмістити свій науковий здобуток у відкритому доступі. Тому використання платформи OJS, яка є найбільш оптимальним варіантом для створення електронних видань з відкритим доступом здатна слугувати надійною базою формування нової матриці наукового поступу, долучаючи обдароване юнацтво до нових надбань світової наукової спільноти, завдяки чому – сприяти швидкому просуванню України спочатку до «інформаційного суспільства», а згодом – до «суспільства знань».

Разом із цим, пропонуємо до дискусії авторську позицію щодо наявності «гострих кутів» чи небезпечних «порогів», що очікують учнів під час роботи з OJS в умовах динамічної дійсності й існування педагогічної практики, яка перебуває у стані постійних змін вже не одне десятиріччя.

По-перше, зворотним боком лібералізації та відкритості наукових розвідок постають потенційні зловживання з боку різноманітних деструктивних сил, що сповідують ворожу Україні ідеологію (релігійний екстремізм, руйнування системи сімейних цінностей, нав'язування ідей меншовартості одних націй перед іншими, зловживання питаннями державної мови, зниження чи примітивізація інтелектуальних потреб молоді, її життєвих цілей, нівелювання культурних запитів, універсалізації культури тощо). Це, на нашу думку, є небезпечним для формування цілісної й міцної громадянської позиції в молодій людині.

По-друге, деякі журнали можуть пропагувати аморальні (антисоціальні) цінності чи просто бути платформою різноманітних асоціальних категорій людей.

По-третє, існують психологічні проблеми, що пов'язані зі значною нерівністю доходів громадян. Ця проблема полягає в різному ступені доступності інформації для членів людської спільноти, зокрема у відсутності оргтехніки чи доступу до Інтернету в одних сім'ях, або навпаки – у надмірному зануренні молоді у віртуальну реальність – в інших.

В четверте, відбувається інформаційне перервантя сфери освіти на всіх рівнях. Уже зараз знання учнів/студентів із різноманітних технічних або навіть гуманітарних предметів, що були отримані на початку навчання, до його кінця встигають радикально змінитися. Відтак, традиційний класичний підхід до організації освітніх процесів стає дедалі більш неприйнятним та потребує оновлення. Відповідно, у галузі освіти набирає обертів протиріччя між традиційними педагогічними технологіями та реальними потребами суспільства.

Вважається, що «ринок все врегулює» й життя «розставить усе на свої місця», але ми не можемо лишати учнів сам на сам з хитким балансом непередбачуваного «електронного світу». Попри прагнення відповідати науково-технічному прогресу, свідоме передбачення науковими наставниками цієї небезпеки має спонукати до суворого дотримання академічної доброчесності, «виваженого» добору інформації та впровадження, у ролі зразків, якісних, прогресивних й насправді цікавих молодіжних наукових журналів відкритого доступу, зокрема створених на базі OJS.

З огляду на вищесказане, визначимо психолого-педагогічні умови ефективності впровадження у практику роботи з обдарованими дітьми, здібними до науки учнями (у рамках спеціалізованої освіти наукового спрямування) учнівського електронного наукового журналу відкритого доступу за допомогою електронної відкритої журнальної системи OJS:

1) роз'яснення значущості наукової освіти для української молоді, окреслення переваг і перспек-

тив розгортання учнівського електронного наукового журналу відкритого доступу як швидкого способу здійснення наукової комунікації, ефективного подальшого поступу у «велику науку»;

2) стимулювання наукової допитливості учнів, мотивація до розвитку навчальних навичок, що є необхідними впродовж життя, заохочення й підтримка в ініціюванні та проведенні експериментів, а також оприлюдненні результатів власних наукових здобутків;

3) ознайомлення старшокласників із високоякісними зразками електронної наукової періодики, аналіз і порівняння тематичної та графічної концепцій, художнього веб-дизайну, зручності розташування й доступності викладу інформації для користувача на веб-сайтах, структурованості й актуальності представлених публікацій, дотримання етики наукового спілкування, зіставлення низки пошукових інструментів тощо;

4) визначення кола локальних інтересів і реальних потреб учнів старшого підліткового та юнацького віку в різних сферах (наука, техніка, технології, мистецтво та дизайн тощо) за допомогою онлайн-сервісу SurveyMonkey з метою розроблення концепції нового електронного наукового періодичного видання та врахування специфіки інтересів різних груп студіюючої молоді у подальшій роботі;

5) розроблення методичної бази з супроводження та підтримки учнівських ініціатив до розгортання електронного видання;

6) залучення старшокласників (разом із педагогами) до продуктивної діяльності у робочих групах з розроблення концепції учнівського електронного наукового видання, технічної реалізації та підтримки цифрового видавничого проєкту на всіх його етапах;

7) створення редколегії та розподіл (за бажанням учнів) «ролей» у роботі редакції учнівського наукового електронного видання (редактор, рецензент, верстальник, коректор та ін.), розроблення його загальної концепції, організація та проведення рекламної компанії проєкту;

8) налагодження взаємодії між зацікавленими сторонами (автори, працівники видавництва, академічні адміністратори) у системі наукової комунікації, розгортання та наповнення учнівського періодичного видання;

9) аналіз позитивних сторін і недоліків кожного попереднього випуску, вирішення питань щодо внесення змін у технічні та концептуальні елементи журналу, визначення перспектив розвитку видання.

Варто наголосити на важливості залучення (на громадських засадах) учених різних галузей науки до співпраці з інтелектуально обдарованою учнівською молоддю. Співпраця може мати різні вияви і полягати в: мотивації школярів до здійснення власних наукових досліджень та опри-

люднення результатів своїх експериментів; проведенні спільних науково-практичних заходів, результатом яких може бути публікація спільних матеріалів наукових розвідок; заохоченні старшокласників до безпосередньої участі в реалізації проєкту цілісного видавничого процесу та функціонування учнівського електронного наукового журналу відкритого доступу на платформі OJS в якості співзасновників, редакторів, експертів, рецензентів, респондентів тощо. Спільна науково-практична діяльність, ґрунтуючись на засадах добровільності, гуманістичної та суспільно корисної спрямованості, дає поштовх розвитку в учнів наукової допитливості, наукового мислення та наукових суджень, заохочує до накопичення наукових вражень і відчуттів шляхом залучення до конкретних спостережень, процесу збирання, аналізу й узагальнення інформації, сприяє накопиченню досвіду самостійного проведення експериментів і власних наукових розвідок, що матимуть практичну значущість у житті, а також надає можливості для комплексного пізнання різних видів наукової творчості та свідомого засвоєння особливостей багатогранного видавничого процесу в його цілісності.

Усе це розширює можливості для наукового пізнання, формує позитивне ставлення старшокласників до науки, забезпечує досягнення системних змін в галузі наукової освіти загалом.

Таким чином, ми лише коротко окреслили переваги та визначили небезпечні сторони інформаційної свободи, яка безпосередньо впливає на процес формування цілісної та міцної громадянської позиції молоді людини, а також розглянули можливість застосування OJS в сучасному освітньому середовищі, зокрема в діяльності системи позашкільної освіти дослідно-експериментального напрямку «Мала академія наук України».

До переваг відкритого інформаційного простору зараховуємо: просування інформаційних технологій в усі сфери життєдіяльності суспільства, зокрема в освітнє середовище; доступність інформації, значне підвищення швидкості її отримання, обробки та поширення; можливість здійснення швидкої та якісної наукової комунікації тощо.

Серед негативних процесів, що відбуваються через відкритість інформаційного простору та безконтрольне розповсюдження інформації, що впливає (безпосередньо чи опосередковано) на свідомість молодого покоління, можна виокремити: поширення недостовірної інформації, маніпуляція громадською думкою, інформаційні війни та інформаційний екстремізм, патостримінг, поширення випадків недотримання наукової етики, тощо.

Ці питання перебувають у постійній динаміці, а їхня природа змінюється. Наукова спільнота відстежує ці процеси, освітяни невпинно

розробляють нові шляхи вдосконалення застосування різноманітних засобів ІКТ і ми впевнені, що учнівський електронний науковий журнал в системі позашкільної освіти дослідно-експериментального напрямку Центр ЮНЕСКО «Мала академія наук України», територіальні осередки якої представлені у всіх областях країни, – може стати для старшокласників чудовим «трампліном» їхнього подальшого наукового зростання. Залучення обдарованої учнівської молоді до розроблення та функціонування такого журналу допоможе навчити вирішувати реальні виробничі завдання, нівелювати прірву між теорією та практикою у навчанні, зрозуміти цінність продуктивної науково-творчої діяльності.

У подальших дослідженнях здійснимо спробу розкрити етапи реалізації цифрового видавничого проекту з технології розгортання учнівського електронного наукового журналу відкритого доступу на платформі OJS. Особливої актуальності дослідженню сьогодні додають карантинні обмеження 2020/2021 років. Так, лише розвинені ІКТ-компетентності дозволяють триматися освітянам «на плаву».

Примітно, що електронний науковий журнал може становити собою розгалужений агрегатор креативного доробку молоді. Правильно розроблений і впроваджений він стане новою віхою в розвитку української та міжнародної практики наукової роботи з обдарованою молоддю. А особливо відрадно те, що подібна діяльність переходить з теоретичних у прикладні пласти.

Використані літературні джерела

1. Хезелкорн, Е., Бернер, І., Константину, К., Дека, Л., та ін. Наукова освіта для відповідальних громадян: звіт експертної групи з питань наукової освіти для європейської комісії. Люксембург : Бюро публікацій Європейського Союзу, 2015.

2. Скорик Г. Человек в информационном обществе: проблема идентификации: автореф. дис. ... канд. філософ. наук: 09.00.11. 2008.

3. Boldrin M., Levine David K. Against Intellectual Monopoly. NY: Cambridge University Press. 2008. URL: <https://econpapers.repec.org/bookchap/cupcbooks/9780521879286.htm>.

4. Столяров А. Информационная свобода и информационное насилие: автореф. дис. ... канд. філософ. наук: 09.00.11. Москва, 2012.

5. Weiner S., Warr M., & Mishra P. Fostering System-Level Perspective Taking when Designing for Change in Educational Systems. *TechTrends*. 2020. No. 64(5). P. 779–788. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11528-020-00529-w>.

6. Fombona J., Pascual M. A., & Pérez Ferra M. Analysis of the Educational Impact of M-Learning and Related Scientific Research. *Journal of New Approaches in Educational Research*. 2020. No. 9(2). P. 167–180. DOI: <http://dx.doi.org/10.7821/naer.2020.7.470>.

7. Лупаренко Л. Добір електронних відкритих

журнальних систем для наукових видань з освітніх досліджень. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2017. № 4(60). С. 324–343.

8. Стенура І. Досвід використання платформи OJS як засобу ознайомлення студентів магістратури з принципами роботи з електронними науковими виданнями. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2013. № 4. С. 105–109.

9. Головка Л. Перспективи використання OJSy бібліотеках ВНЗ України. *Традиції та новації в інформаційному забезпеченні* (22–24 трав. 2012 року, ТНУ ім. В. Вернадського). Сімферополь. URL: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/for_lib/konf-2012/10.pdf.

10. Quint-Rapoport M. Open Source In Higher Education: A Situational Analysis of the OJS Software Project. *PhD thesis*. Toronto, 2010. 252 p.

11. Pyati A. Re-Envisioning Libraries in the Information Society: A Critical Theory of Library Technology. *PhD thesis*. University of California, 2007. 317 p.

12. Снірін О., Лупаренко Л., Новицький О. Процедура впровадження електронного наукового журналу з використанням програмної платформи Open Journal Systems. *Інформаційні технології в освіті*. 2017. № 3. С. 40–60.

13. Позняк Ю., Данов Д. Опыт внедрения сетевой платформы OJS для издания научных журналов. *Веб-программирование и интернет-технологии WebConf2018*: материалы 4-й Междунар. науч.-практ. конф. Минск, 2019. С. 81–84. URL: <http://elib.bsu.by/handle/123456789/215032>.

14. Shuttleworth, K. (2020). OJS in the Online Classroom: Engaging Students with Course Journals. Public Knowledge Project. URL: <https://pkp.sfu.ca/2020/06/15/ojs-in-the-online-classroom-engaging-students-with-course-journals/>.

15. К обществу знания. *Всемирный доклад ЮНЕСКО 2005*. URL: http://www.intelros.ru/pdf/doklad_yunesco_2005_k_obshzestvam_znaniya.pdf.

References

1. Hezelkorn, E., Berner, I., Constantine, K., & Deca, L., and others. (2015). *Naukova osvita dlia vidpovidalnykh hromadian: zvit ekspertnoi hrupy z pytan naukovoi osvity dlia yevropeiskoi komisii [Scientific education for responsible citizens: report of the expert group on scientific education for the European Commission]*. Luxembourg.

2. Skorik, G. (2008). *Chelovek v informatsionnom obshchestve: problema identifikatsii [Man in the information society: the problem of identification]*. PhD thesis.

3. Boldrin, M., & Levine David, K. (2008). *Against Intellectual Monopoly*. New York, NY: Cambridge University Press. Retrieved from: <https://econpapers.repec.org/bookchap/cupcbooks/9780521879286.htm>.

4. Stolyarov, A. (2012). *Informatsionnaya svoboda i informatsionnoye nasiliye [Information freedom and information violence]*. PhD thesis. Moscow.

5. Weiner, S., Warr, M., & Mishra, P. (2020). *Fostering System-Level Perspective Taking when Designing for*

Change in Educational Systems. *TechTrends*, 64(5). P. 779–788. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11528-020-00529-w>.

6. Fombona, J., Pascual, M. A., & Pérez Ferra, M. (2020). Analysis of the Educational Impact of M-Learning and Related Scientific Research. *Journal of New Approaches in Educational Research*. 9(2). P. 167–180. DOI: <http://dx.doi.org/10.7821/naer.2020.7.470>.

7. Luparenko, L. (2017). Dobir elektronnykh vidkrytykh zhurnalnykh system dlia naukovykh vydan z osvitynikh doslidzhen [Selection of electronic open journal systems for scientific publications on educational research]. *Informatsiini tekhnologii i zasoby navchannia – Information Technologies and Teaching Aids*. 4 (60). P. 324–343.

8. Stepura, I. (2013). Dosvid vykorystannia platformy OJS yak zasobu oznaiomlennia studentiv mahistratury z pryntsypany roboty z elektronnyimi naukovymi vydaniami [Experience of using the OJS platform as a means of acquainting master's students with the principles of working with electronic scientific publications]. *Informatsiini tekhnologii i zasoby navchannia – Information technologies and teaching aids*. 4. P. 105–109.

9. Golovko, L. Perspektyvy vykorystannia OJSu bibliotekakh VNZ Ukrainy [Prospects for the use of OJS in libraries of Ukrainian universities]. *Tradytsii ta novatsii v informatsiinomu zabezpechenni – Traditions and innovations in information support (May 22-24, 2012, TNU V. Vernadsky)*. Simferopol. Retrieved from: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/for_lib/konf-2012/10.pdf.

10. Quint-Rapoport, M. (2010). Open Source in Higher Education: A Situational Analysis of the OJS Software Project. *PhD thesis*. Toronto, 252 p.

11. Pyati, A. (2007). Re-Envisioning Libraries in the Information Society: A Critical Theory of Library Technology. *PhD thesis*. University of California, 317 p.

12. Spirin, O., Luparenko, L., & Novitsky, O. (2017). Protsedura vprovadzhennia elektronnoho naukovoho zhurnalu z vykorystanniam prohramnoi platformy Open Journal Systems. [Procedure for implementing an electronic scientific journal using the Open Journal Systems software platform]. *Informatsiini tekhnologii v osviti – Information Technologies in Education*, No. 3, P. 40–60.

13. Poznyak, Y., & Danov, D. (2018). Opyt vnedreniya setevoy platformy OJS dlya izdaniya nauchnykh zhurnalov [Experience in implementing the OJS network platform for publishing scientific journals]. *Veb-programmirovaniye i internet-tekhnologii WebConf2018 – Web programming and Internet technologies WebConf2018 (4th Intern. scientific-practical Conf.)*. Minsk 81–84. Retrieved from: <http://elib.bsu.by/handle/123456789/215032>.

14. Shuttleworth, K. (2020). OJS in the Online Classroom: Engaging Students with Course Journals. *Public Knowledge Project*. Retrieved from: <https://pkp.sfu.ca/2020/06/15/ojs-in-the-online-classroom-engaging-students-with-course-journals/>.

ca/2020/06/15/ojs-in-the-online-classroom-engaging-students-with-course-journals/.

15. K obshchestvam znaniya. Vsemirnyy doklad YuNESKO 2005 [Towards knowledge societies. UNESCO World Report 2005]. Retrieved from: http://www.intelros.ru/pdf/doklad_yunesko_2005_k_obshzestvam_znaniya.pdf.

Kuzmenko Halyna, Bratus Ivan. Introduction Into Working with Gifted Students Practice of the Electronic Scientific Journal on the Open Journal Systems Platform (Psychological and Pedagogical Aspects).

Summary.

The article considers the possibilities of work with gifted, science-capable students implementation in practice within the specialized scientific education framework, publishing deployment activities and functioning of the student electronic open access scientific journal on the Open Journal System platform. It is noted that the use of electronic open journal system Open Journal System in education opens new opportunities for gifted students' resources consolidation, research activities coordination, creates conditions for intellectual, spiritual and scientific-creative development, thereby increasing the scientific potential of the country. Along with this, the presence of negative processes (false information dissemination, public opinion manipulation, information wars and information extremism, patostreaming, the spread of non-compliance with scientific ethics cases, etc.), that directly or indirectly affects the younger generation's consciousness, which today actually "lives" in a virtual world, is pointed out. It is noted that these potentially dangerous trends are related to the openness of the information space, the intensity and global nature of the society informatization, the lack of balanced administration of the open information environment, and students' lack of life and academic experience does not always allow to identify the unscrupulous manifestations of some publications, acting as negative trends carriers. All this complicates the work on attracting intellectually gifted youth to the deployment and functioning of the open access student electronic scientific journal on the platform Open Journal System and requires from the modern scientific community the coordination of joint efforts in the relevant direction. Accordingly, the article proposes the pedagogical conditions to successfully implement in practice the work with intellectually gifted students on the activities for the publishing development and the functioning of the open access student electronic scientific journal on the Open Journal System platform.

Key words: Open Journal Systems; intellectually gifted students; electronic scientific journal; information technologies; open information environment; specialized scientific education.